

ASP

Antibiotikasetret
for primærmedisin

Oslo, 30.11.06

**Folkehelseavdelingen
Helse- og omsorgsdepartementet**

Rapport fra Antibiotikasetret for Primærmedisin - ASP

Antibiotikasetret for Primærmedisin startet opp 1. juli i år. Målsetningen er å bidra til å opprettholde og forbedre den gunstige situasjonen i norsk allmennpraksis både når det gjelder antibiotikabruk og resistensutvikling.

Opgavene for kompetansesentret er delt inn i tre hovedområder:

- a) Fagutvikling, forskning og kvalitetssikring av antibiotikabruk i primærhelsetjenesten. Spesielt gjennomgang studier som viser effekt av intervensjoner på forskrivningspraksis og ta initiativet til nye studier som kan påvirke praksis i en ønsket retning. Overvåkning av resistens vil gjøres i nært samarbeid med NORM. Nettverksbygging innen feltet.
- b) Informasjonsarbeide rettet mot befolkningen om antibiotika og resistens.
- c) Deltakelse i grunn og videre og etterutdanning av leger og annet helsepersonell.

Ved utgangen av 2006 er situasjonen som følger:

For sentrets ansatte:

KTV prosjektet – (kollegabasert terapiveiledning) Svein Gjelstad:

Doktorgradsprosjekt der det gjøres en vitenskapelig evaluering av en pedagogisk intervensjon mot 40 grupper av allmennleger i Sør Norge (40 andre grupper er kontroll). Hensikten er å redusere bruk av antibiotika ved luftveisinfeksjoner. Vitenskapelig evaluering og publisering skal være fullført i løpet av 2009. Protokollen er publisert og

baseline data er innsamlet fra 450 leger i løpet av 2006. Det skal gjøres ny datainnsamling i 2007, og flere vitenskapelige artikler er under planlegging.

Vent-og-se-resept på antibiotika ved luftveisinfeksjoner - Sigurd Høye:

Dette er et dr.gradsprosjekt som tar for seg ulike aspekter av bruken av "vent-og-se"-resepter i allmennpraksis:

1. Effekt av en "pop-up" på allmennpraktikerens pc på bruk av vent-og-se-resept og antibiotika-forskrivning
2. Kvalitativ studie om erfaring med vent-og-se-reseptforskrivning blant deltakere i KTV-prosjektet.
3. Spørreundersøkelse om bruk av vent-og-se-resept blant allmennpraktikere og pasienter

Det kvalitative studiet er påbegynt. Spørreskjemaer kommer inn jevnt og trutt. Prosjektet er i rute. Det planlegges 4 internasjonale artikler som påbegynnes i 2007

ASP delte i høst ut 5 korttidsstipender à 3 mnd på følgende tema:

Barnehager og håndhygiene Grete Daatland Andersen: Ønsker å undersøke om forbedret håndhygiene i barnehager vil gi reduksjon av antall barn som får infeksjoner i de tre vintermånedene som erfaringsmessig har et høyt infeksjonsnivå.

Hypotese: Desinfeksjon av hender med spritlotion hos barn og ansatte i barnehager vil redusere forekomst av luftveisinfeksjoner, konjunktivitt og GI-infeksjoner hos barna i denne barnehagen i forhold til barnehager med vanlig håndhygiene.

Legevaktstudie Roar Dyrkorn og , Trondheim:

Bruk av antibiotika ved luftveisinfeksjoner ved Trondheim kommunale legevakt (TKLV). Det er cirka 100 leger som bemanner TKLV. Med utgangspunkt i to tidligere studier – Straand us Møre og Romsdal 1991/Tromsø legevakt 1998 - som begge viser overforbruk av antibiotika på otitter, ønsker man å finne ut hvordan antibiotikaprofilen er ved legevakt i dag. Trondheim kommunale legevakt er representativ for legevaktsrutiner på dette området.

Mastitt – årsak, behandling og utfall prosjektgruppe ledet av Hedvig Nordeng:

Den overordnede hensikten med studiet er å fremme riktig behandling av kvinner med mastitt. Studiet har derfor til hensikt å undersøke årsak, behandling og utfall av mastitt hos ammende.

Fluorokinolon-resistent *E.coli*: Kartlegging av resistensforhold og mekanismer, Nils Grude:

Prosjektet har ca 200 isolater som skal karakteriseres vedrørende resistens ved bruk av E-test til bestemmelse av MIC-verdi for følgende antibiotika: Ciprofloxacin, nalidixin og gentamicin. Videre skal ulike resistensmekanismer kartlegges ved bruk av genteknologiske metoder. Slik resistens oppstår vanligvis ved mutasjoner, men i det siste

er også andre mekanismer beskrevet, så som plasmidmediert og FQ-modifisert enzym resistens.

I hvilken grad påvirker bruken av hurtigtestene CRP og Strep A ved luftveisinfeksjoner utskrivningen av antibiotika i allmennpraksis? Knut Eirik Eliassen:

Hypotese: Bruk av hurtigtestene kan gjøre utskrivningen av antibiotika mer restriktiv. Et positivt svar på hurtigtesten vil imidlertid vanskeliggjøre unnløse å skrive ut antibiotika, og uttalt bruk av testene kan dermed føre til utskrivning av antibiotika i tilfeller der man klinisk sett ville sett pasienten an i lengre tid eller latt være å gi behandling. Man ønsker å analysere materialet slik at det kan påvises eventuell sammenheng mellom den enkelte leges frekvens av bruk av hurtigtester og utskrivning av antibiotika. Den individuelle forskjellen i frekvensen av bruk av hurtigtester vil også analyseres.

Andre prosjekter

Ny antibiotika veileder for allmennpraksis – både digitalt – og i papirform. Også i en kortversjon. Skal gjøres på oppdrag fra SHDir.

Nye prosjekter:

Konjunktivitt prosjektet – et diagnostisk prosjekt hos barn med øyekatarr. M. Lindbæk.
Steroidinhalasjon mot langvarig hoste i allmennpraksis. Mark Fagan, Arendal
Helicobacter pylori – E.O. Rosvold, Kari Furu

Ekstern virksomhet

Åpningskonferanse for ASP på Soria Moria 2. og 3. november

Det ble holdt åpningskonferanse med bl.a. innlegg fra STRAMA (Strategigruppen for Rationell Antibiotikaanvändning och Minskad Antibiotikaresistens), NORM (Norsk Overvåkningssystem for antibiotika Resistens hos Mikrober) og GRIN (General practice, Respiratory Infections Network, samt presentasjon av våre egne prosjekter. Denne konferansen var hovedinnsatsen for nettverksbygning for 2006. I tillegg til de ovennevnte, var følgende miljøer representert: infeksjonsmedisin, farmakologi, øre-nese-hals, Folkehelse, Helse- og Omsorgsdepartementet. Det bør vurderes å holde en årlig slik konferanse for å bygge ut nettverket

GRIN konferanse i Stockholm

Bidrag fra ASP:

Svein Gjelstad, Sigurd Høye og Morten Lindbæk holdt alle innlegg.

Deltakelse på NORM møte torsdag 9.11 Foredrag om ASP Morten Lindbæk.

Oppslag i media om ASP:

Aftenposten, Dagens Medisin, Aids Info, Puls magasin.

Webside:

Arbeidet med å utvikle en web-side er i gang, og vi forventer å åpne denne vinter 2007.

Publikasjoner:

Gjelstad S, Fetveit A, Straand J, Dalen I, Rognstad S, Lindbaek M Can antibiotic prescriptions in respiratory tract infections be improved? A cluster-randomized educational intervention in general practice--the Prescription Peer Academic Detailing (Rx-PAD) Study. BMC Health Serv Res. 2006 Jun 15;6:75

Lindbaek M, Francis N, Cannings-John R, Butler CC, Hjortdahl P. Clinical course of suspected viral sore throat in young adults: cohort study. Scand J Prim Health Care. 2006 Jun;24(2):93-7.

Lindbaek M. A clinical decision support system reduced antimicrobial use for acute respiratory tract infections in rural settings. ACP J Club. 2006 May-Jun;144(3):81.

Lindbaek M . Prescribing antibiotics to patients with acute cough and otitis media. Editorial. Br J Gen Pract. 2006 Mar;56(524):164-6.

Økonomi:

Det vil bli utarbeidet et endelig regnskap for 2006 som revideres via IASAMs regnskapsavdeling. Dette vil bli oversendt departementet i januar 2007 sammen med budsjett for 2007.

Morten Lindbæk
Leder ASP